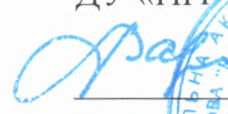

**Державна установа «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої
Національної академії медичних наук України»**

Розглянуто та схвалено
Вченою радою
ДУ «НІТ ім. Л.Т. Малої НАМН У»

Протокол № 2
від «15» 02 2022р.

Директор
ДУ «НІТ ім. Л.Т. Малої НАМН У»

Галина ФАДЕСЕНКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАВЧАННЯ ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ**

Харків - 2022

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами (далі – Положення) у ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (далі – Інститут) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти (ВО) з урахуванням потреб і можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» й у відповідності до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (КМУ) від 10 липня 2019 р. № 635 зі змінами.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

здобувачі освіти з особливими освітніми потребами - особи з інвалідністю, які потребують створення спеціальних освітніх умов для забезпечення рівного доступу до освіти;

інклюзивна група – група у закладі вищої освіти /науковій установі (НУ), де поряд з іншими здобувачами ВО навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про вищу освіту”.

1.4. Інститут надає освітні послуги здобувачам ВО на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального та майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів ВО, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Директор Інституту забезпечує створення інклюзивного освітнього середовища.

2. Організація освітнього процесу

2.1. Основою набуття ВО є державні освітні стандарти, обов'язкові для всіх здобувачів, незалежно від стану їх здоров'я або особливих освітніх потреб. Водночас Інститут зобов'язується забезпечити умови, за якими загальні академічні вимоги не дискримінуватимуть здобувачів з особливими освітніми потребами.

2.2. Інститут декларує відданість принципам організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів ВО з особливими освітніми потребами, які

передбачають:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території НУ, будівель, споруд і приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів і правил, у разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;
- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами й інформаційно- комунікаційними технологіями для організації навчального процесу;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів ВО з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;
- забезпечення доступності інформації в різних форматах (наприклад, шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний, аудіо, відеоформати тощо).

3. Інклюзивні групи

3.1. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача ВО з особливими освітніми потребами або одного із батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.2. Створення інклюзивної групи та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу Директора Інституту з подання Ученого секретаря.

3.3. Гранична чисельність здобувачів ВО з особливими освітніми потребами в одній групі визначається, виходячи з індивідуальних особливостей освітньо-наукової діяльності здобувачів, пристосованості аудиторій тощо, про що зазначається у наказі Директора Інституту.

4. Супровід інклюзивного навчання

4.1. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами в Інституті здійснює науковий відділ на підставі цього Положення.

4.2. До роботи зі здобувачами з особливими освітніми потребами можуть залучатися наукові та науково-педагогічні працівники Інституту, представники адміністрації й інші фахівці за потреби.

4.3. Науковий відділ координує процес організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів ВО з особливими освітніми потребами.

4.4. Науковий відділ у питанні супроводу здобувачів з особливими освітніми

потребами у співпраці зі структурними підрозділами виконує такі завдання:

- оцінює потреби здобувача з особливими освітніми потребами у забезпеченні необхідними спеціальними засобами навчання та подає у відповідні структурні підрозділи для забезпечення;
- сприяє у підготовці інформації, доступній у різних форматах (наприклад, шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний, аудіо, відео-формати тощо).
- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів ВО з особливими освітніми потребами;
- співпрацює із структурними підрозділами, закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів ВО з особливими освітніми потребами.

4.5. При організації навчального процесу в інклюзивній групі слід враховувати психофізіологічні особливості та перешкоди у навчанні здобувачів різних нозологій, їх потреби у компенсації сенсорних порушень, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію здобувачів у наукову установу, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.6. Лекційні, практичні, семінарські й інші види занять в інклюзивній групі, здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчально-методичних матеріалів у формі, що допомагатимуть здобувачам у сприйнятті та засвоєнні навчальної інформації.

Не допускається на вимогу здобувача з особливими освітніми потребами, уповільнювати темп проведення лекцій, зменшувати кількість занять та їх тривалість, спрощувати чи скорочувати обсяг навчального матеріалу, оскільки це знижує якість фахової підготовки.

4.7. Процес оцінювання проводиться у формі, доступній здобувачам з особливими освітніми потребами, при цьому результати оцінювання мають демонструвати їх прогрес і досягнення в опануванні курсу.

4.8. Навчання осіб з особливими освітніми потребами може здійснюватися за індивідуальним навчальним планом. Він розробляється на основі навчального плану спеціальності, силабусів курсів з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності) і передбачає пристосування чи модифікації навчального процесу для створення максимально комфортних умов для навчання здобувача ВО з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план є спільним зусиллям здобувача ВО, наукового керівника та співробітником відділу науково-організаційної роботи та медичної

інформації з бібліотекою та має на меті знайти найбільш ефективні та справедливі рішення існуючих викликів у навчанні та житті здобувача ВО. План підписується здобувачем і затверджується рішенням Вченої ради Інституту.

4.9. Супровід здобувачів ВО з особливими освітніми потребами в НУ передбачає:

Навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача ВО з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо.

Психолого-педагогічний супровід – системна діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам ВО з особливими потребами під час освітнього процесу. Психологічний супровід спрямований на з'ясування психологічних особливостей кожного здобувача з особливими освітніми потребами, зміцнення та збереження його психічного здоров'я, надання йому необхідної допомоги з адаптації в інтегроване освітнє середовище, сприяння особистісному розвитку.

Соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів ВО з особливими потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в академічну спільноту Інституту, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів. Основною соціального супроводу є подолання соціальної ізоляції здобувачів з особливими освітніми потребами, сприяння збереженню та підвищенню їх соціального статусу, залучення до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється батьками (іншими законними представниками) або уповноваженими особами, за можливості соціальними працівниками, волонтерами.

4.10. Супровід здобувачів з особливими освітніми потребами розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Інституту й триває протягом навчання, з урахуванням різноманітності їх індивідуальних потреб.

4.11. З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в Інституті можуть бути обладнані ресурсні кімнати; приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування, зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

5. Учасники інклюзивного освітнього процесу

5.1. Викладачі, працівники Інституту

5.1.1. Керівництво Інституту (директор, заступник директора з наукової

роботи), завідувачі відділів забезпечують ознайомлення всіх викладачів і працівників з політикою Інституту щодо супроводу здобувачів ВО з особливими освітніми потребами та вимогами щодо внесення необхідних змін і пристосувань в освітній процес (відповідно до потреб здобувачів) для рівноправного доступу до навчальних матеріалів та їх повноцінної участі в освітньому процесі та житті Інституту.

5.1.2. Викладачі, працівники Інституту мають право на підвищення кваліфікації для роботи зі здобувачами з особливими освітніми потребами; отримання консультацій і методичну допомогу щодо організації освітнього процесу здобувачів ВО з особливими освітніми потребами;

5.1.3. Для забезпечення гідної взаємодії з особами з особливими освітніми потребами викладачі та працівники з повагою ставляться до таких осіб, вживають заходів для дотримання та захисту їх прав; не допускають висловлювань чи дій, які порушують або принижують їхню гідність.

5.2. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами

5.2.1. Здобувачі вищої освіти із особливими освітніми потребами мають право на модифікацію освітнього процесу, яка може включати:

- модифікацію процедури іспиту чи заліку (окреме приміщення, продовження часу відведеного для контрольного заходу, використання адаптивних технологій тощо);
- використання спеціального обладнання чи сурдо-перекладу під час навчання й іспиту/заліку;
- додаткове облаштування/пристосування (освітлення, звукопідсилення, шумоізоляція, спеціальні меблі; засоби аудіо та/або відеозапису лекційних занять за згодою із викладачем) навчального місця в аудиторії згідно рекомендацій, викладених у Довідці (виписці) до акту огляду МСЕК;
- альтернативний формат навчальних матеріалів (наприклад, аудіо/відео формат, друк збільшеним форматом, друк шрифтом Брайля);
- підтримку здобувачів-волонтерів чи одногрупників у якості академічних менторів (консультування у процесі виконання завдань із навчальних дисциплін під час першого року навчання, конспектування лекцій у спеціальних зошитах, супровід із місця проживання до місця навчання і назад (при потребі);
- забезпечення доступу до місця навчання/проживання відповідно нормативних вимог і потреб здобувача.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

6.2. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність.